

OMALET

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 22 december 2010*

I mål C-245/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Arbeidshof te Brussel (Belgien) genom beslut av den 25 juni 2009, som inkom till domstolen den 6 juli 2009, i målet

Omalet NV

mot

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (referent) och M. Berger,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 7 oktober 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Omalet NV, genom D. Van Der Mosen och H. Van de Cauter, advocaten,
- Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, genom P. Derveaux, advocaat,
- Belgiens regering, genom L. Van den Broeck och C. Pochet, båda i egenskap av ombud,
- Danmarks regering, genom V. Pasternak Jørgensen, R. Holdgaard och C. Vang, samtliga i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom M. Lumma och J. Möller, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom E. Riedl, i egenskap av ombud,

- Finlands regering, genom A. Guimaraes-Purokoski, i egenskap av ombud,

- Förenade kungarikets regering, genom H. Walker, i egenskap av ombud, biträdd av T. de la Mare, barrister,

- Norges regering, genom Ø. Andersen och K.B. Moen, båda i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom M. van Beek och V. Kreuzschatz, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tillämpningen och tolkningen av artikel 49 EG.

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Omalet NV (nedan kallat Omalet) och Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (Nationell myndighet för social trygghet) (nedan kallad

Rijksdienst), avseende dels frågan huruvida Omalet är solidariskt ansvarigt, såsom huvudentreprenör, för en del av de sociala avgifter som belastar en oregistrerad underentreprenör som är etablerad i Belgien, dels frågan huruvida Omalet är skyldigt att innehålla betalningar till denna underentreprenör.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Artikel 30a i lagen av den 27 juni 1969 om ändring av lagdekret av den 28 december 1944 om social trygghet för arbetstagare (wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders), i dess lydelse vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad 1969 års lag), har följande lydelse:

”...

§ 3. Uppdragsgivare som för arbeten som avses i 1 § anlitar en entreprenör som inte är registrerad vid den tidpunkt då avtalet ingås, ska vara solidariskt ansvarig för betalningen av dennes sociala avgifter.

Den entreprenör som för arbeten som avses i 1 § anlitar en underentreprenör som inte är registrerad vid den tidpunkt då avtalet ingås, ska vara solidariskt ansvarig för betalningen av dennes sociala avgifter.

...

Det solidariska ansvaret ska vara begränsat till 50 procent av det totala priset, exklusive mervärdesskatt, för de arbeten som beställts från den icke registrerade entreprenören eller underentreprenören.

...

§ 4. Den uppdragsgivare som verkställer betalningen av hela eller del av priset för de arbeten som avses i 1 § till en entreprenör som vid tidpunkten för betalningen inte är registrerad, ska vid detta tillfälle innehålla och erlägga 15 procent av det fakturerade beloppet, exklusive mervärdesskatt, [till Rijksdienst], på det sätt som fastställts av kungen.

Den entreprenör som verkställer betalningen av hela eller del av priset för de arbeten som avses i 1 § till en underentreprenör ska, vid tidpunkten för betalningen, innehålla och erlägga 35 procent av det fakturerade beloppet, exklusive mervärdesskatt, [till Rijksdienst], på det sätt som fastställts av kungen.

Entreprenören är emellertid undantagen från skyldigheten att innehålla och erlägga delar av det fakturerade belopp som avses i föregående stycke om underleverantören vid tidpunkten för betalningen, på det sätt som fastställts av kungen, inte har skulder till [Rijksdienst] eller till en fond för tryggad försörjning eller har fått anstånd med betalningen utan domstolsförfarande eller genom ett lagakraftvunnet domstolsavgörande och kan visa att de nya betalningsfristerna strängt iakttas samt har registrerats som entreprenör. [Rijksdienst] ska i detta syfte upprätta en allmänt tillgänglig databas, som har bevisvärde vid tillämpningen av detta stycke.

När entreprenören är en arbetsgivare som inte är etablerad i Belgien, som inte har några skulder avseende sociala avgifter i Belgien och vars arbetstagare samtliga har giltiga utstationeringsintyg, ska bestämmelserna om innehållande i denna paragraf inte tillämpas på de belopp som ska utbetalas till denna entreprenör.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 4 Omalet anlidade, i sin egenskap av byggherre, en underleverantör som var etablerad men inte registrerad i Belgien. Denna underleverantör har utställt två fakturor. Den första fakturan är daterad den 2 april 2003 och avser ett belopp på 4 136,10 euro. Den andra fakturan är daterad den 29 april 2003 och avser ett belopp på 4 493,69 euro. Dessa två fakturor är betalda.

- 5 Underleverantören, som förklarades i konkurs den 25 september 2003, hade vid denna tidpunkt en skuld på 57 593,87 euro till Rijksdienst. Rijksdienst krävde, enligt 3 § i artikel 30a i 1969 års lag, att Omalet skulle betala ett belopp på 4 314,90 euro, eftersom bolaget var solidariskt ansvarigt för underleverantörens sociala avgifter upp till 50 procent av det totala priset för arbetena. Rijksdienst krävde även, enligt 4 § i artikel 30a i denna lag, att Omalet skulle betala ytterligare ett belopp på 6 040,85 euro, eftersom Omalet inte hade innehållit betalning enligt vad som föreskrivs i denna artikel.

- 6 Eftersom någon uppgörelse i godo inte kom till stånd väckte Rijksdienst den 25 april 2007 talan mot Omalet vid Arbeidsrechtbank te Brussel (arbetsdomstol i första instans i Bryssel). I dom av den 25 april 2008 biföll Arbeidsrechtbank te Brussel Rijksdiensts talan och förpliktade Omalet att betala 10 355,75 euro jämte lagstadgad dröjsmålsränta från och med den 1 februari samt processränta.

- 7 Omalet överklagade domen den 23 maj 2008 till Arbeidshof te Brussel (arbetsdomstol i andra instans i Bryssel), varvid bolaget bland annat gjorde gällande att artikel 30a i 1969 års lag är oförenlig med artiklarna 49 EG och 50 EG.

8 Mot denna bakgrund beslutade Arbeidshof te Brussel att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

- ”1) Ska den nationella domstolen tillämpa artikel 49 EG i en tvist mellan [Rijksdienst] och en huvudentreprenör som är etablerad i Belgien, när talan har väckts mot denne huvudentreprenör i enlighet med 3 § i artikel 30a i [1969 års lag] (i dess lydelse före det att denna artikel ändrades genom artikel 55 i ramlagen av den 27 april 2007), med anledning av att huvudentreprenören är solidariskt ansvarig för en del av de skulder som belastar en oregistrerad underleverantör som är etablerad i Belgien eller när talan har väckts mot huvudentreprenören med anledning av att denne inte har uppfyllt skyldigheten att innehålla betalning i enlighet med 4 § i artikel 30 i lagen?
- 2) I andra hand, utgör artikel 49 EG hinder mot sådana bestämmelser som de som föreskrivs i 3 och 4 §§ i artikel 30a i [1969 års lag] (i dess lydelse före det att denna artikel ändrades genom artikel 55 i ramlagen av den 27 april 2007)?”

Domstolens behörighet

- 9 Domstolen konstaterar inledningsvis att begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av bestämmelserna i EG-fördraget om frihet att tillhandahålla tjänster i en sådan situation där, såsom den nationella domstolen själv har påpekat, samtliga omständigheter i det nationella målet hänför sig till en och samma medlemsstat.
- 10 Mot bakgrund härav ska domstolen pröva huruvida den är behörig att uttala sig om tolkningen av nämnda bestämmelser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2008 i mål C-380/05, Centro Europa 7, REG 2008, s. I-349, punkt 64, och av den 11 mars 2010 i mål C-384/08, Attanasio Group, REU 2010, s. I-2055, punkt 22).

- 11 I detta hänseende erinras om att domstolen inte har ansett sig vara behörig när det är uppenbart att den unionsrättsliga bestämmelse som ska tolkas av domstolen inte är tillämplig (dom av den 1 oktober 2009 i mål C-567/07, *Woningstichting Sint Servatius*, REG 2009, s. I-9021, punkt 43).

- 12 Det framgår av fast rättspraxis att fördragets bestämmelser om frihet att tillhandahålla tjänster inte kan tillämpas på verksamhet där samtliga relevanta omständigheter begränsas till en medlemsstats inre förhållanden (se, bland annat, dom av den 9 september 1999 i mål C-108/98, *RI.SAN.*, REG 1999, s. I-5219, punkt 23, och av den 21 oktober 1999 i mål C-97/98, *Jägerskiöld*, REG 1999, s. I-7319, punkt 42).

- 13 I förevarande fall framgår det av de handlingar som ingetts till domstolen att alla omständigheter i det nationella målet rent faktiskt är begränsade till en medlemsstats inre förhållanden, eftersom såväl huvudentreprenören som underentreprenören är etablerade i Belgien och händelseförloppet i sin helhet utspelat sig inom denna medlemsstat.

- 14 Det är således uppenbart att det nationella målet inte uppvisar några av de anknytningsfaktorer som anges i artikel 49 EG och att denna bestämmelse således inte är tillämplig.

- 15 Det framgår visserligen av rättspraxis att EU-domstolens svar ändå kan vara användbart för den nationella domstolen även i en sådan situation, i synnerhet när den nationella rätten innebär att den nationella domstolen ska tillerkänna en medborgare i en medlemsstat samma rättigheter som dem som medborgare från andra medlemsstater skulle ha i samma situation enligt unionsrätten (se, bland annat, dom av den 5 december 2000 i mål C-448/98, *Guimont*, REG 2000, s. I-10663, punkt 23, av den 30 mars 2006 i mål C-451/03, *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, REG 2006, s. I-2941, punkt 29, av den 5 december 2006 i de förenade målen C-94/04 och C-202/04, *Cipolla m.fl.*, REG 2006, s. I-11421, punkt 30, och av den 1 juni 2010 i de

förenade målen C-570/07 och C-571/07, Blanco Pérez och Chao Gómez, REU 2010, s. I-4629, punkt 36).

- 16 Så förhåller det sig emellertid inte i förevarande fall. Den nationella domstolen har själv i sin begäran om förhandsavgörande hänvisat till en dom från Grondwettelijk Hof (författningsdomstol) i vilken artikel 49 EG inte ansågs tillämplig när det anhängiggjorda målet uteslutande hänförde sig till den nationella rättsordningen. Grondwettelijk Hof skulle avgöra huruvida 1 § i artikel 30a i 1969 års lag strider mot likhetsprincipen och icke-diskrimineringsprincipen i den belgiska konstitutionen, då den föreskriver en skillnad i behandlingen av å ena sidan uppdragsgivare och huvudentreprenörer som är etablerade i Belgien och som anlitar utländska entreprenörer eller underentreprenörer som inte är registrerade i Belgien, vilka kan åberopa artiklarna 49 EG och 50 EG, och å andra sidan de som anlitar tillhandahållare av tjänster som är etablerade i Belgien och som inte kan åberopa nämnda artiklar. Grondwettelijk Hof fann i detta avseende att situationer som endast hänför sig till den nationella rättsordningen inte kan jämföras med situationer som omfattas av unionens rättsordning.
- 17 Det framgår följaktligen inte av begäran om förhandsavgörande att den nationella domstolen, under sådana förhållanden som dem som råder i det mål som den har att avgöra, är skyldig att tillerkänna företag etablerade i Belgien samma rättigheter som dem som företag från andra medlemsstater skulle ha i samma situation enligt unionsrätten.
- 18 Härav följer att EU-domstolen, under sådana förhållanden som dem som råder i målet vid den nationella domstolen, där alla omständigheter är begränsade till den berörda medlemsstatens inre förhållanden, inte är behörig att besvara de tolkningsfrågor som ställts av Arbeidshof te Brussel.
- 19 Begäran om förhandsavgörande från Arbeidshof te Brussel ska således avvisas.

Rättegångskostnader

- ²⁰ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Begäran om förhandsavgörande framställd av Arbeidshof te Brussel (Belgien) genom beslut av den 25 juni 2009 avvisas.

Underskrifter